

A problémás tanulók eredményes tanítása Jó gyakorlatok bemutatása

Tanítók szakmai napja
Református Pedagógiai Intézet – 2016. október 27.

Tanulási zavar

- ▶ Az intelligenciaszint alapján elvárhatónál lényegesen alacsonyabb tanulási teljesítmény.
- ▶ Gyakran neurológiai deficit vagy funkciózavar talaján jön létre, sajátos kognitív tünetegyüttessel.
- ▶ A teljesítménykudarok gyakran másodlagos neurotizációhoz vezetnek.

Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló – 2011. évi CXC törvény a nemzeti köznevelésről

---

- ▶ **Az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján**
  - ▶ mozgásszervi fogyatékos,
  - ▶ érzékszervi (látási, hallási) fogyatékos,
  - ▶ értelmi fogyatékos, vagy
  - ▶ beszédfogyatékos,
  - ▶ több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos,
  - ▶ autizmus spektrum zavarral küzd,
  - ▶ vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.

Specifikus tanulási zavarok

- ▶ Diszlexia
- ▶ Diszortográfia
- ▶ Diszkalkulia
- ▶ Diszgráfia és diszpraxia (a motoros képességek fejlődési zavara, valamint ezek maradványtüneteinek fennállása)
- ▶ A fentiek együttjárása miatt kevert specifikus tanulási zavarok

Tanulási nehézség

- ▶ Valamilyen oknál fogva elmaradtak a tanulásban
- ▶ Rendelkeznek a fejlődés potenciális lehetőségeivel
- ▶ Lemaradásuk speciális bánásmód esetén behozható, tanulmányi teljesítményük emelhető.

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló – 2011. évi CXC törvény

---

- ▶ **Az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján**
  - ▶ az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít,
  - ▶ társas kapcsolati problémákkal küzd,
  - ▶ tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd,
  - ▶ közösségbe való beilleszkedése nehezített,
  - ▶ személyiségfejlődése nehezített,
  - ▶ vagy sajátos tendenciákat mutat,
  - ▶ de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.

Tanulási zavar - tünetek

- ▶ Eltérés az iskolai tanulási teljesítmények és az intelligenciaszint között.
- ▶ Idegrendszeri működési zavart sejtető tünetek.

Kognitív pszichológiai tünetegyüttes

- ▶ Percepció zavara
- ▶ Beszédszerveződés, nyelvi készség zavara
- ▶ Emlékezet gyengesége
- ▶ Lateralitás és/vagy saját testen és térben való tájékozódás akadályozottsága

Percepció zavara

- ▶ Vizuális
- ▶ Auditív
- ▶ Taktilis
- ▶ Kinesztéziás
- ▶ Helyzet- és mozgásérzékelés
- ▶ Vestibuláris modalitások

**felfogásának
nehézsége**

Vizuális észlelés, differenciálás – fejlesztési lehetőségek

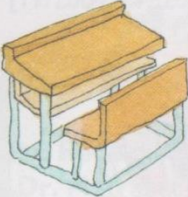
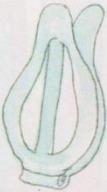
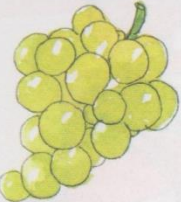

- ▶ Játék képcsomagokkal
  - ▶ J-ly képcsomagok – AIÓ Kiadó
- ▶ Betűelemekből betűk felismerése
- ▶ Betűsorokból betűk felismerése
- ▶ Betűtáblákból szavak keresése
- ▶ Alak-háttér megkülönböztető feladatok
- ▶ Rajzos szóalkotási feladatok
- ▶ Képek összehasonlítása, különbségek keresése
- ▶ Memóriajátékok
- ▶ <http://fejlesztok.hu/segedletek/pedagogiai-segedletek/159-vizualis-eszleles-figyelem-emlekezetfejlesztas-jatekosan.html>

Vizuális észlelés, differenciálás – fejlesztési lehetőségek – Játék képcsomagokkal

Nevezd meg a képeket! Tapsold le! Hányat tapsoltál?
Kezdd a piros szívnél!

Mondj minden képről egy-egy mondatot!

Vizuális észlelés, differenciálás – fejlesztési lehetőségek – Játék képcsomagokkal

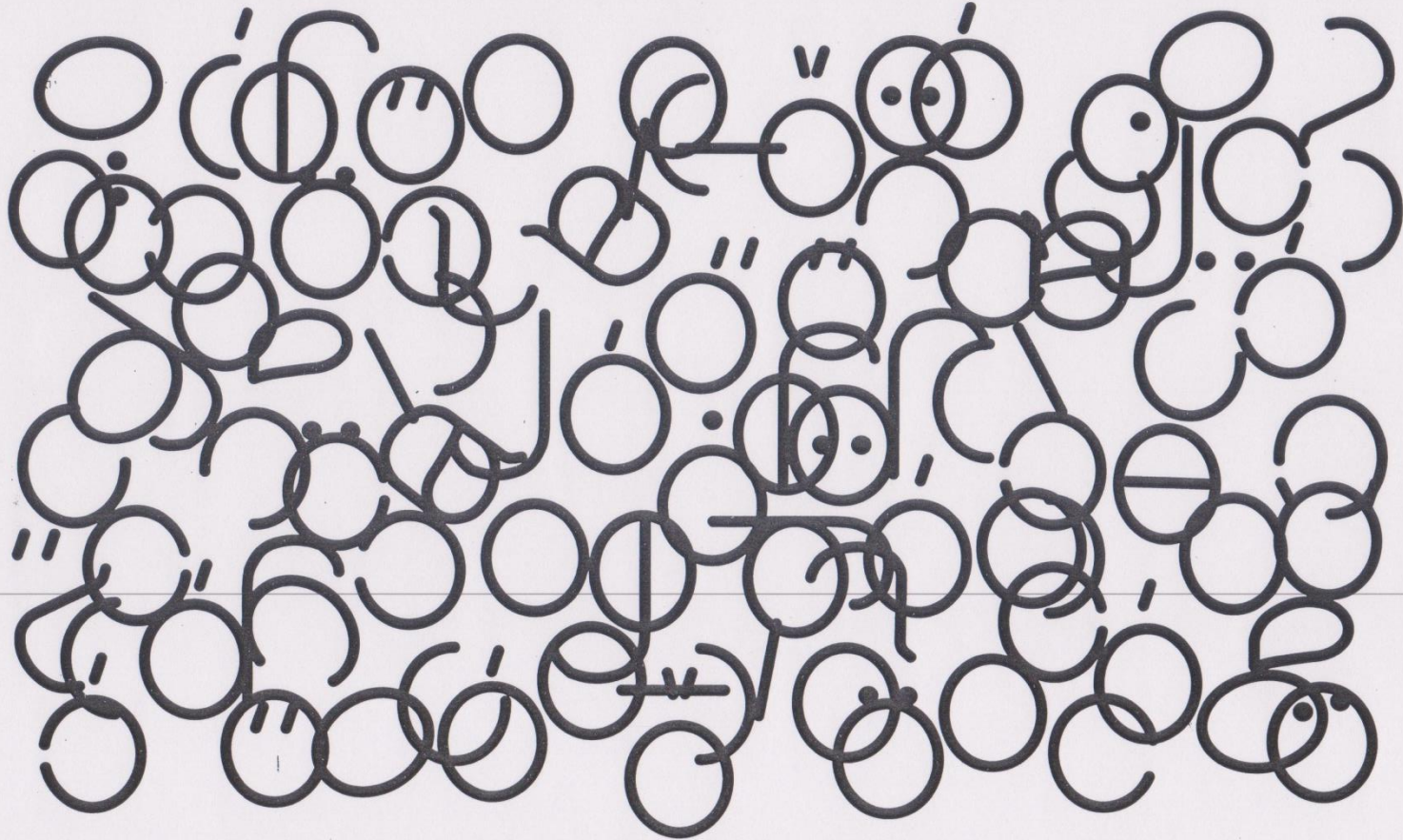

J-ly képcsomagok
www.aio.hu

Vizuális észlelés, differenciálás – fejlesztési lehetőségek – Betűelemek között betűk felismerése

---

Keress meg és rajzold át pirossal az O, kékkel az Ó betűket! Hányat találtál?

Vizuális észlelés, differenciálás – fejlesztési lehetőségek – Betűsorokból betűk felismerése

---

SÓROZONAKGKNMÓHPOTERFOGSKBÁETPZONEZOÓHOOMÓE
OZOAÁPKZMÁZOOOSÓTSPKNHLKEÁTOMOOIÓBOADJFCRÁOZT
ERÓOTZOAVÓOVÍFVÉEÉKNÉMLJPAVOAÓTOHOIEOÓOPEITVÉLJ
GNÁPOOMEÁÓOTBOÉÓOEOÓAPKÉIÍKNÉHKEÁRÓIOTZNOZKOM
OÉÓOREOGPKÁETÓZONÓEOÓHOTOPRZVAÁÉLSÁÉGONKÁÓEP
ROOÁÓPDOAÓÓÓZONOEÓOOMÓOEPFBKGAÉBLNÓOMZEOZAÓ
RÓTOAPÓPNKMNPDOMZAÓÓFOTÓETOZÉOÓIÓOGOHSOOMPKI
CVÉKMNLÉGOMEÁGOHOAÓÓOHOMNPJIMSBGOSNTÓPIOAÓOE
ORBTMFLÁGIÍÉLÁNÉKÁZÓGJPOEZÓOMOPGKIÓÓMPIÓÓPOHSÓ
ÓNZOEÓOOJZÓROEOGÓPNOÉEÓPGKBÉILVKMÉÁNISGZOAPÓK

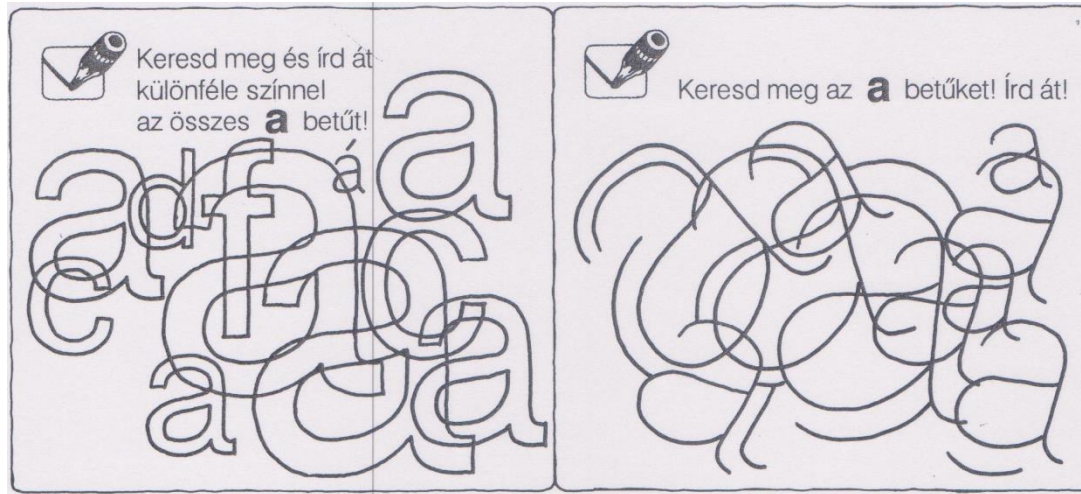
Vizuális észlelés, differenciálás – fejlesztési lehetőségek – Betűsorokból betűk felismerése

ósasohóeistrnblévcnéahloaseoótnoóvjmsópozotsoóhksoeaótróip
nbmíevngalíkáíphótóoiseooóepjaopdvécnhaopztókéórhójpóssgo
óiórtoóéhóaflvóaópgotóeeozórsitaiódákbníímnipósoígófgksjo
mávélícáícjvgleozairtphovnéóbmlíéíljcfóperzoetóeoioódeoógjpvk
oíólmbémkaoésporeeógpohrózioógsoiboíicgégjóioípofeójhlíhcv
chnofgkekrzójápiótpoóiosao,tpiaódesfhoócfpióíeóiroeeióéfnkáiev
mlóepojóísconfkpóspéeeoboívojóghjoaóivobójkelmoóíéíóclhódpkj
oaóróepzeótipoóesoíooópijópoióaoíóponónkojópoéiálsófrpióesgpí
áéjlóeóoiósrrfháeknlváejkáéskzóoteoreohófpadtiópeiooókoaoíó

Vizuális észlelés, differenciálás – fejlesztési lehetőségek – Alak-háttér megkülönböztető feladatok

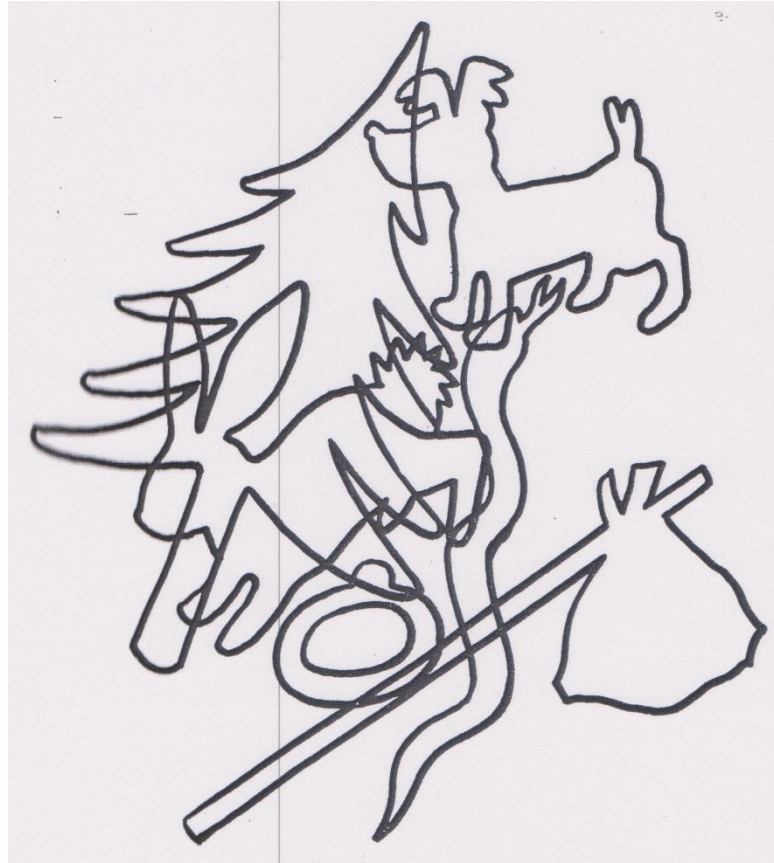

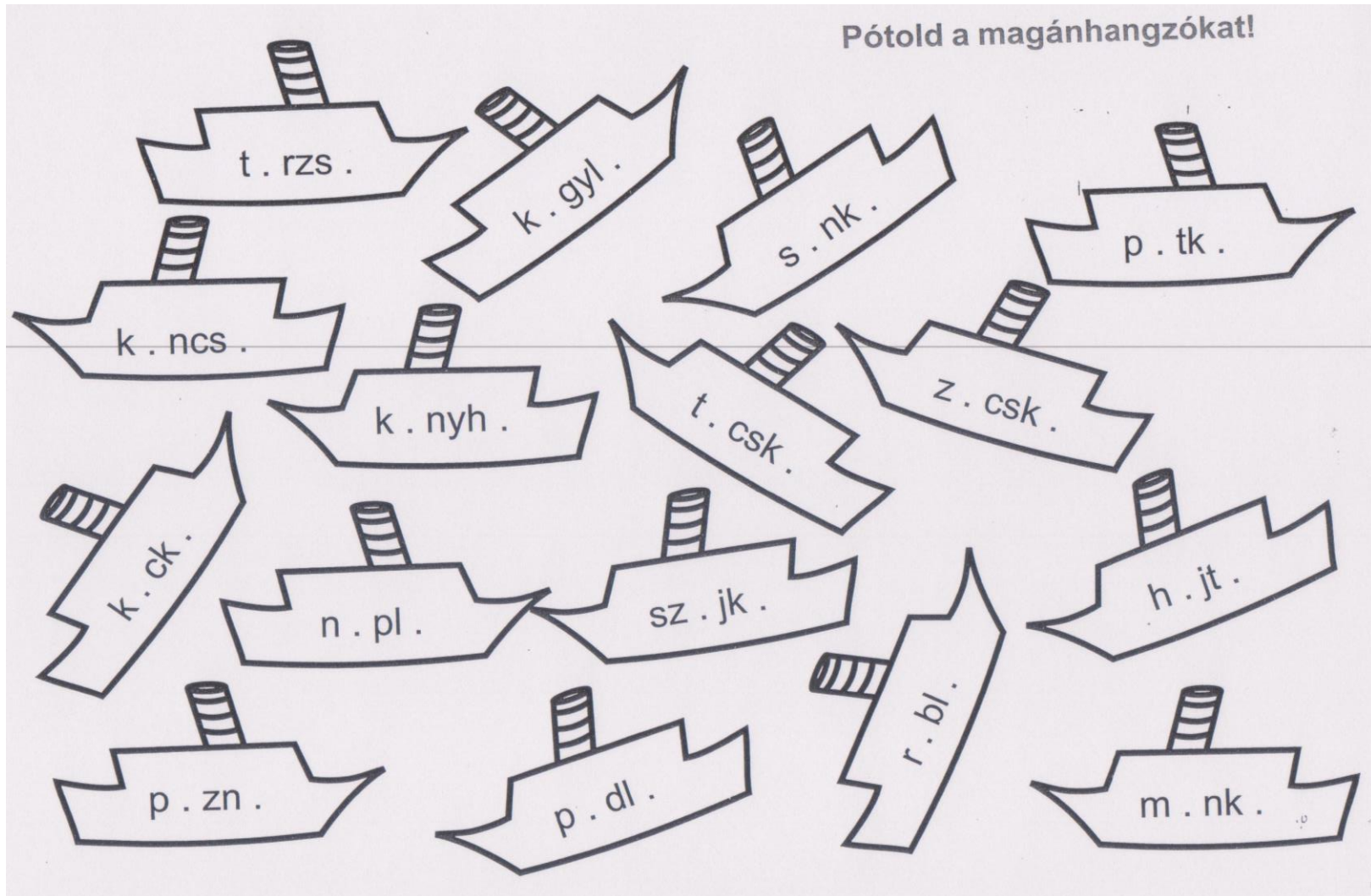

Vizuális észlelés, differenciálás – fejlesztési lehetőségek – Alak-háttér megkülönböztető feladatok

---

Vizuális észlelés, differenciálás – fejlesztési lehetőségek – Rajzos szóalkotási feladatok

Auditív észlelés, differenciálás – fejlesztési lehetőségek

- ▶ Hallod-e a szóban az adott hangot?
- ▶ Hallod-e az értelmetlen szóban az adott hangot?
- ▶ Koppants, ha egyformának hallod a két szót!
- ▶ Hallod-e a szóban a differenciálendő hangokat?
- ▶ Hallod-e az értelmetlen szóban a differenciálendő hangokat?
- ▶ Hányadik helyen hallod a szóban az adott hangot?
- ▶ Pótold a hiányzó ékezeteket, magánhangzókat, mássalhangzókat
- ▶ Versek
- ▶ <http://www.ujpestiegymi.hu/index.php?content=cont1&cmd=viewcont&id=18765>

Auditív észlelés, differenciálás – Pótold a hiányzó ékezeteket, magánhangzókat, mássalhangzókat!

Pótold a hiányzó ékezeteket!

szonokol	toporog	holyagos
koborol	szotagol	lovagol
szimatol	kodorog	kotyagos
csatakos	csomagol	hogolyok

Pótold a hiányzó magánhangzókat!

Takard le az előző feladatot!

sz_n_k_l	t_p_r_g	h_ly_g_s
k_b_r_l	sz_t_g_l	l_v_g_l
sz_m_t_l	k_d_r_g	k_ty_g_s
cs_t_k_s	cs_m_g_l	h_g_ly_k

Pótold a hiányzó mássalhangzókat!

Takard le az előző feladatokat!

__ó_o_o__	__o_o_o__	__ó_a_o__
__ó_o_o__	__ó_a_o__	__o_a_o__
__i_a_o__	__ó_o_o__	__ó_a_o__
__a_a_o__	__o_a_o__	__ó_o_ó__

Taktilis észlelés, differenciálás – fejlesztési lehetőségek

- ▶ **Betűtapogatás**
- ▶ **Számok tapogatása**
- ▶ **Tárgyak tapogatása**

Helyzet- és mozgásérzékelés – fejlesztési lehetőségek

- ▶ Irányok gyakorlása
- ▶ Saját testen történő tájékozódás
  - ▶ Szabó Borbála: Mozdulj rá! Mozgással kísért vers- és mondókagyűjtemény
    - ▶ Gyakorlatok a testrészek megnevezésére
    - ▶ Játék a kezekkel
    - ▶ Játék az ujjakkal
    - ▶ Nagymozgást és mozgáskoordinációt fejlesztő utánzó gyakorlatok
      - Lábgyakorlatok
      - Kargyakorlatok
      - Járások
      - Vonatozás
      - Ugrások
      - Futások
      - Páros gyakorlatok

Helyzet- és mozgásérzékelés – Szabó Borbála: Mozdulj rá! - testrészek

---

Gyere Nóri, megfürdetlek,

Szép tisztára moslak

Langyos vízbe ültetlek

Jól beszappanozlak

Megmosom a fejedet,

A lábadat, a kezedet,

A hátadat, a hasadat,

Máris tiszta vagy!

hívogató mozdulat

hullámzó mozdulatok két kézzel

két kéz összedörzsölése

fej simogatása

testrészek simítása

hát, has megmutatása

Hej, Gyula, Gyula, Gyula,

Szól a duda, duda, duda

Pest, Buda, Buda, Buda

Pattogatott kukorica.

combok ütögetése

a has ütögetése

vállak ütögetése

a fej ütögetése

Helyzet- és mozgásérzékelés – Szabó Borbála: Mozdulj rá! - kezek

---

Mit csinál a kis kezem?

Simogat kedvesen.

Csipked hegyesen,

Táncol ügyesen,

Mit csinál a kis kezem?

Te is tudod, mondd velem!

a két kéz széttárása

két kézzel az arc megsimítása

a kézfej megcsipkedése

az ujjak mozognak a másik kézfejen

a kezek szétnyitása

Így ketyeg az óra, tikk-takk jár,

Benne egy manócska kalapál,

Ha megáll az óra és nem jár,

Alszik a manócska, és nem kalapál.

*mutatóujjak jobbra-balra
mozgatása*

öklök egymáshoz ütögetése

kézfej forgatása

az alvás utánzása

Helyzet- és mozgásérzékelés – Szabó Borbála: Mozdulj rá! - ujjak

---

*(a hüvelykujjtól kezdve az ujjak végigsimítása fel-le
mozdulatokkal)*

Megmásztam öt hegyet:

egy dundit,

egy keskenyét,

egy magasat,

egy ékeset,

egy egészen kicsikét,

nekem ennyi épp elég.

Percepció zavara - következmények

- ▶ Gestalt-látás problémái – részt lát egész helyett
- ▶ Alak-háttér fordított észlelése
- ▶ Formák, arányok, két- és három dimenzióban való elhelyezés, irányok észlelésének nehézségei
- ▶ Különböző modalitású ingerek esetén átfordítási, viszonyítási nehézségek (pl. diktálás utáni írás, olvasott szöveg elmondása)
- ▶ Konstancia észlelési nehézségek
- ▶ Nagy- és finommozgások koordinációjának zavara

Beszédszerveződés, nyelvi készség zavara

- ▶ Gyenge beszédartikuláció
- ▶ Beszédészlelés, beszédmegértés zavarai
- ▶ Szótalálási nehézségek
- ▶ Nehézkes beszédszövés
- ▶ Szókincsszegénység
- ▶ Szerialitási nehézségek
- ▶ Szimbólumképzési nehézségek
- ▶ Szó- és jelentésasszociáció akadályozottsága
- ▶ Beszéd- és nyelvi integráció akadályozottsága
- ▶ Motoros programozás akadályozottsága

Beszédsszerveződés, nyelvi készség zavara – fejlesztési lehetőségek

---

- ▶ A hangok képzésének alapos megbeszélése, többszöri gyakorlása
- ▶ Beszédészlelés, beszédmegértés fejlesztése:
  - ▶ Gósy Mária és Imre Angéla: Beszédpercepció fejlesztő modulok. Nikol. Budapest.
    - ▶ Összetett modulok
    - ▶ Modulelemek
    - ▶ Piramismodulok
    - ▶ Szókincsmodulok
    - ▶ Lexikonmodulok
- ▶ Szókincsfejlesztés
  - ▶ Olvasógyakorlatok fontossága
  - ▶ Szókincstár füzet
- ▶ Szerialitás
  - ▶ Képcsomagok segítségével

Beszédszerveződés, nyelvi készség zavara - Gósy Mária és Imre Angéla: Beszédpercepciós fejlesztő modulok – Összetett modulok

---

▶ **Szavak ismétlése:**

- ▶ nap, szem, baba, hó, láb, kő, sál, kar, néni, rossz, megy, víz, ad, cica, szék, ma, tesz, fal, égi, lát, kép, bolt, kicsi, szép, van, ló, busz, kocsi, jó, kint, ház, pad, süt, baba, mennek, adott, asztal, virág, bácsi, kutya, ivott, rózsza, alszik, cica, sapka, csoki, ajtó, cipő, evett, kabát, doboz, hideg, lakik, segít, gurul, játék

▶ **Suttogott szavak ismétlése:**

- ▶ maci, vonat, repül, kutyus, ugrik, kicsit, engem, látod, halak, mögött, iszik

▶ **Szókapcsolatok ismétlése:**

- ▶ magas ház, neked ad, csokit eszik, szépen ül, hosszú kabát, csendes ház, látja őt

▶ **Mondatok ismétlése:**

- ▶ Adott vizet. Nézett engem. A kutya ugat. Fúj a szél. A mama főz. A bácsi áll. A fiú tanul. A kép szép. Az alma piros. A csoki finom. A banán gyümölcs. Este van. A baba alszik. Az autó megy. A csillag fénylik. Az egér kicsi. A bot hosszú.

Beszédsszerveződés, nyelvi készség zavara -

Gósy Mária és Imre Angéla: Beszédpercepció fejlesztő modulok
– Modulelemek

▶ **Egyforma vagy nem egyforma? Döntsd el!**

- ▶ örül-őrül, lába-lábba, vąd-fád, kor-kor, szár-szál, répa-répa, bor-bór, kasza-kassza, hite-hitte, eke-ege, pereg-pereg, rétes-rémes, lóg-lóg, korom-porom, hegyes-hegyes, szól-szór, kötet-köttet

▶ **Hangkeresés**

- ▶ Mondd meg, hogy a „sz” hangot az elején hallod vagy nem az elején?
- ▶ erdész, szamóca, szőlő, mész, szoba, házszám, készítik, juhász, méhész, széna

▶ **Hangokból szóalkotás**

▶ **Hangokra bontás (szavak és értelmetlen hangsorok)**

▶ **Nehéz szavak ismétlése:**

- ▶ szalamandra, vegetáció, politika, analitikus, autodidakta, asszisztencia, monodrámá, plüss

▶ **Szótagolás**

▶ **Szóelőhívás**

- ▶ Olyan szavak gyűjtése, amelyeknek az első hangja vagy szótagja azonos.
-

Beszédsszerveződés, nyelvi készség zavara - Gósy Mária és Imre Angéla: Beszédpercepciós fejlesztő modulok – Piramismodulok

---

- ▶ Süt a nap.
- ▶ Szépen süt a nap.
- ▶ Nagyon szépen süt a nap.
- ▶ Ma nagyon szépen süt a nap.
- ▶ Ma nagyon szépen süt a nap kint.
- ▶ Ma nagyon szépen és melegen süt a nap kint.
- ▶ Ma nagyon szépen és melegen süt a nap kint a szabadban.

▶ **Mi az ellentéte?**

▶ **Szógyűjtés**

- ▶ Nagyon rövid és nagyon hosszú értelmes szavak gyűjtése – pl. fut, autóbuszmegállóknban

▶ **Asszociációk**

- ▶ Mi jut eszedbe, ha azt mondom, hogy fagyi?

▶ **Találd ki, mi lehet ez:**

- ▶ Egyszemélyes, kétkerekű jármű, pedálozni és kormányozni kell.

▶ **Tudod-e mit jelent? Magyarázd meg! (szavak, szókapcsolatok magyarázata)**

Beszédszerveződés, nyelvi készség zavara - Gósy Mária és Imre Angéla: Beszédpercepciós fejlesztő modulok – Lexikonmodulok

---

- ▶ **Tudod-e folytatni, hogy hosszabb legyen?**
  - ▶ A kecske legel.
- ▶ **Fejezd be!**
  - ▶ Ebéd után...
  - ▶ Segítettünk az öreg néninek, aki...
- ▶ **Tudod-e mint jelent? Magyarázd meg! – mondatok megmagyarázása**
- ▶ **Keresd a hibát! Ismételd el hibátlanul!**
  - ▶ Fölragasztottam a falba egy képet.
  - ▶ Minden nap szokok anyával sétálni.
  - ▶ Az iskolába sok gyerek van.
- ▶ **Te is el tudod mesélni?**
  - ▶ A gyerekeknek előbb rövid (2-3 mondatból álló), majd egyre hosszabb történeteket (8-10 mondatból állót) mondunk, s el kell mondania.
- ▶ **Most te mesélj!**
  - ▶ Meséld el, miért kell minden nap iskolába menni!

Emlékezet gyengesége

- ▶ Rövid- és hosszú távú memória sérülése
- ▶ Emlékezet működésének egyenetlensége
- ▶ Verbális megőrzési és felidézési folyamatok akadályozottsága
- ▶ Pontatlan percepció hatással van az emlékezetre
  - ▶ a pontatlan észlelés miatt hibás információ kerül a memóriába
  - ▶ a kognitív séma bizonytalansága következtében a hosszú távú emlékezetben tárolt információk mennyisége kevesebb lehet.

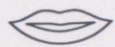
Emlékezet – fejlesztési lehetőségek

- ▶ Képcsomagok
- ▶ Mondd utánam! Írd is le!
  - ▶ Szósorok
  - ▶ Egyre bővülő mondatok
- ▶ Dr. Torda Ágnes:
  - ▶ Emlékezetfejlesztő program (auditív szekvenciális emlékezet fejlesztésére) - logoportal.hu/repository/2189.doc
  - ▶ Hallási emlékezetfejlesztő program - ofi.hu/hallasi-emlekezetfejleszto-program

Emlékezet – Mondd utánam! Írd is le!

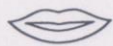
**Soronként mondd utánam,
majd emlékezetből írd le az utolsó
sort a füzetedbe!**

jog, bot, fog, lóg

roló, bogyó, folyó, golyó, fogó

bokor, bozót, doboz, torok, torony

horgol, horkol, bokszol, borzol, gombol

**Soronként mondd utánam,
majd emlékezetből írd le az utolsó
mondatot a füzetedbe!**

Ottó pontos.

Ottó most pontos.

A morgós Ottó most pontos.

A boltos morgós Ottó most pontos.

A boltos morgós Ottó most otthon pontos.

A boltos morgós Ottó most otthon oly
pontos.

Emlékezet – Dr. Torda Ágnes Emlékezetfejlesztő program (auditív szekvenciális emlékezet fejlesztésére)

Bemenet: auditív/vizuális

Kimenet: verbális/motoros

Cél: A tanulók ismerjék fel hallott telefonszámaikat és javítsák a hibákat. A tanulók saját magukat helyezték el egy szekvenciában, néhány előre megadott szempont szerint.

Eljárás: a telefonszám példáján keresztül bemutatjuk, hogy milyen fontos betartani a sorrendiséget, a megfelelő rendet. Az egyik tanuló megadja a telefonszámát. elismételjük neki, először egy számot megfordítva, más alkalommal két számot megfordítva és így tovább. a tanulónak azonosítani kell a számokat és javítani a hibákat. adjunk valamennyi gyermeknek lehetőséget az aktivitásra.

A következőkben bemutatjuk azokat a különféle szekvenciákat, amelyeket maguk a gyermekek alakíthatnak ki.
„Most valamennyien írjátok fel a keresztneveteket a táblára!”

Amikor ez kész van:

„Most valamennyien rendezzétek az ábécé sorrendjébe a táblára írt keresztneveteket!”

- ▶ Bemutatjuk a tanulóknak, hogy ezt miként kell csinálni. Megismételjük az eljárást, a következő szekvenciális sorozatokat kialakítva:
  - a keresztnevek ábécébe írt sorrendje
  - a vezetékevek ábécébe írt sorrendje
  - a születésnapok sorrendje
  - az életkorok sorrendje
  - a testmagasságok sorrendje.
- ▶ Buzdítjuk arra a tanulókat, hogy keressenek olyan kiegészítő szempontokat, amelyek az osztályban szekvenciális rendezésre használhatók.

Emlékezet – Dr. Torda Ágnes Hallási emlékezetfejlesztő program

---

- ▶ **Bemenet:** auditív
  - ▶ **Kimenet:** motoros
  - ▶ **Cél:** a tanulók figyeljék meg az utasítást, melynek előre megadott szempontja szerint lépkedjenek előre vagy hátrafelé.
  - ▶ **Eljárás:**
    - ▶ „Most felolvasok egy mondatot. Hallgassátok figyelmesen! Ha kimondom egy állat nevét a mondatban, lépjete azonnal előre! Ha a következő mondatban nincs állatnév, akkor lépjete vissza. Ha többször is elhangzik egy-egy állat neve, mindannyiszor lépjete előre!”
  - ▶ **Ismételjük meg az eljárást a csoport tagjaival egyénileg is!** ha a tanulók sikerrel oldották meg az első mondat figyelemmel követését, ismételjük meg az eljárást más szempontokkal (színek, gyermek nevek, városok, ételek stb.)! az előre-hátra lépegetésnél lehetőségünk van arra is, hogy egyéb célszavak használatával tegyük változatossá a feladatot (pl. előre lépkedjünk szilárd ételek nevére, hátrafelé, ha folyadékról van szó). Ez hasznosabb, mintha csupán az előfordulás vagy elő nem fordulás módján gyakoroltatjuk a figyelmet.
-

Laterális és/vagy saját testen és térben való tájékozódás akadályozottsága

---

- ▶ **A saját testen való orientáció képezi:**
  - ▶ A tér- és időbeli tájékozódás alapját
  - ▶ A sorrendiség őrzését
  - ▶ Az irány síkbeli észlelését és tartását.
- ▶ **Ezért a keresztezett, illetve kevert laterális dominancia nehezíti a tanulás folyamatát**
- ▶ **Az alapkultúrtechnikák elsajátításához nélkülözhetetlen a mikromozgások, finommozgások koordinációja** —————>
  - ▶ ezen a területen jelentkező diszfunkció nehezítheti a beszéd, az írás, olvasás, számolás elsajátítását.

Laterális és/vagy saját testen és térben való tájékozódás – fejlesztési lehetőségek

---

- ▶ Irányok gyakorlása
- ▶ MozaBook program – utak, irányok játék

Viselkedésbeli tünetek

- ▶ Figyelemzavar
- ▶ Hiperaktivitási rendellenesség
- ▶ Meglassult pszichés tempó
- ▶ Másodlagos neurotizáció

Viselkedésbeli tünetek – figyelemzavar, hiperaktivitási rendellenesség

---

- ▶ **Organikus eredetű zavar**
- ▶ **Neurológiai deficit okozza:**
  - ▶ már a születéstől kezdve befolyásolja a tanulás folyamatát.
- ▶ **A kudarcok halmozódhatnak**
  - ▶ Énkép zavarokkal járhat
  - ▶ Önértékelési zavarokkal járhat

Viselkedésbeli tünetek – figyelemzavar, hiperaktivitási rendellenesség

---

▶ Hiperaktív gyermek:

- ▶ Minden tevékenységében motoros nyugtalanságot mutat
- ▶ Tanítási órán önmagát és társait is állandóan zavarja
- ▶ Képtelen a feladatok elvégzésére
- ▶ Viselkedése szervezetlen és szétszórt:
  - ▶ Gyorsan elvezet
    - a pedagógus és a gyermek közötti konfliktushoz
    - a gyermek és társai közötti konfliktushoz
- ▶ Állandó lemaradás, fegyelmezések, büntetések:
  - ▶ vagy szorongóvá teszik a gyermeket
  - ▶ vagy agresszívvé teszik a gyermeket

Viselkedésbeli tünetek – figyelemzavarok körének tünetei

- ▶ Hullámzó figyelem
- ▶ Figyelemkoncentrációs problémák
- ▶ Szelektálási problémák
- ▶ Perszeveráció: figyelem megtapadása

Viselkedésbeli tünetek – másodlagos neurotizáció

- ▶ Tanulási kudarcok következtében jön létre.
- ▶ Ennek a magatartásképnek a javulásához a tanulási teljesítmények javulása szükséges.
- ▶ Következménye:
  - ▶ Szorongás – jele lehet: tenyérizzadás, elpirulás, piros foltok a nyakon stb.
  - ▶ A feszültség növekedésével párhuzamosan gyengül a figyelemkoncentráció, ami a hibázások számát tovább halmozza
  - ▶ A feszültség növekedése olyan szintre érhet el, ami a hibázások számát tovább halmozza, „rövidzárlatos” állapot alakulhat ki.
  - ▶ A gyerek próbál úrrá lenni a szorongásán:
    - ▶ Megtapad egy-egy feladathelyzetben
    - ▶ Heves indulati kitörések jelentkeznek

Könyvajánlás

- ▶ Hornyákné Tarnai Klára: Betűsuli. Logopédia Kiadó. Budapest.
  - ▶ Kovács Györgyné – Torda Ágnes: Mondd ki, írd le, törd a fejed! Nemzeti Tankönyvkiadó. Budapest.
  - ▶ Kárpáti Tamásné – Tasnádyné Pap Zsuzsanna – Vajda Zsuzsanna: Betűről betűre. Krónika Nova Kiadó. Budapest.
  - ▶ Varázsló. Olvasási nehézségek felismerése, olvasásfejlesztés. Írta és összeállította: dr. Gósy Mária, Laczkó Mária. Nikol Gmk. Budapest.
  - ▶ Ványi Ágnes – Scjwalmá Navratil Katalin: Írd füllel! Műszaki Könyvkiadó. Budapest.
  - ▶ Látos Andrea – Óváriné Tavaszi Márta – Papp Szilvia: Észbontogató 1. Mozaik Kiadó. Szeged.
  - ▶ Óváriné Tavaszi Márta – Papp Szilvia: Észbontogató 2. Mozaik Kiadó. Szeged.
-

Köszönöm a figyelmet!

- ▶ Farkas Lászlóné

- ▶ Tanító tantárgygondozó szaktanácsadó

- ▶ lfarkas396@gmail.com

- ▶ 70/5487034

- ▶ Miskolc-Szirmai Református Általános Iskola, AMI és Óvoda

